

Jedinstveno digitalno tržište od kojeg će koristi imati svi Europljani

Svibanj
2019.

PREMA UJEDINJENIJOJ, SNAŽNIJOJ I DEMOKRATSKOJ UNICI

„Smatram da moramo mnogo bolje iskoristiti velike mogućnosti digitalnih tehnologija koje ne poznaju granice. Da bismo to učinili, moramo smoći hrabrosti da svladamo nacionalne prepreke u području regulative o telekomunikacijama, propisa o autorskim pravima i zaštiti podataka, upravljanja radiovalovima i primjene propisa o tržišnom natjecanju. Na taj način možemo osigurati da potrošači s pomoću svojih električnih uređaja mogu pristupiti uslugama, glazbi, filmovima i sportskim događanjima, neovisno o tome gdje se u Europi nalaze.“

Tadašnji kandidat za predsjednika Europske komisije Jean-Claude Juncker, političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju, 15. srpnja 2014.

zakonodavne inicijative
Junckerove Komisije

28

o kojima je postignut politički dogovor ili ih je zaključio
Europski parlament i Vijeće Europske unije

2

zakonodavne inicijative i dalje u postupku pregovora
u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije

DIGITALNO POVEZIVANJE EUROPE

Jedan je od prioriteta Junckerove Komisije omogućiti našim građanima najkvalitetniji pristup internetu i stjecanje vještina za izgradnju digitalne budućnosti Europe.

Potražnja za bežičnom povezivosti s pomoću pametnih telefona i budućih 5G uređaja u stalnom je porastu. U sljedećih pet godina mobilni promet povećat će se osam puta.

prije 2014.

Mnogi građani na udaljenim područjima nemaju pristup dobrom internetskim vezama.

Valovi radiofrekvencijskog spektra omogućuju funkciranje bežičnih mreža, mobitela i drugih bežičnih uređaja. Njihova upotreba na razini Europe nije dobro usklađena.

Usluge koje se temelje na spektru europskom gospodarstvu donose oko 500 milijardi eura godišnje.

Zbog rascjepkanosti tržišta i kašnjenja Europa nekoliko godina zaostaje u uvođenju 4G veze.

Brojni građani nailaze na poteškoće pri interakciji s javnim upravama na internetu, posebno ako rade, žive ili posluju u drugoj državi EU-a.

Junckerova Komisija

Zahvaljujući sredstvima iz Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) u digitalni sektor uloženo je oko 43,2 milijarde eura. Nadalje, u digitalne tehnologije ulaže se više od 14 milijardi eura u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova.

U Europi je odabранo već 2800 općina za dodjelu vaučera za WiFi4EU u vrijednosti od 15 000 EUR. Dodatnih 3 400 općina bit će odabranu za dodjelu vaučera u nadolazećim tjednima. Taj se vaučer može upotrijebiti za uspostavu pristupnih točaka za Wi-Fi na javnim prostorima, kao što su gradske vijećnice, knjižnice, muzeji, parkovi, trgovci i druga mjesta od javnog interesa.

Boljom koordinacijom spektra vrijednost usluga koje se temelje na spektru do 2023. povećat će se na 1 bilijun eura godišnje.

Zahvaljujući boljoj koordinaciji spektra i visokoj razini kibersigurnosti mreža, Europa će moći uspješno uvesti 5G mrežu, čime će svima omogućiti pristup mobilnom internetu velikih brzina i nove usluge, primjerice povezane automobile, zdravstvenu skrb na daljinu, pametne gradove ili videoprijenos u pokretu na cijelom kontinentu.

Uspostavom jedinstvenog digitalnog pristupnika do 2020. građanima i poduzećima omogućit će se jedinstvena točka pristupa administrativnim postupcima na internetu.

UKLANJANJE DIGITALNIH PREPREKA ZA POTROŠAČE I PODUZEĆA

U internetskom svijetu EU-ove četiri slobode – slobodno kretanje robe, kapitala, usluga i radne snage – još nisu postale stvarnost. Junckerova Komisija radila je na rješavanju tih problema.

prije 2014.

Europljani na putovanjima ne mogu koristiti svoje internetske pretplate. Može se dogoditi da im je u inozemstvu onemogućen pristup omiljenom televizijskom programu.

Junckerova Komisija

Od travnja 2018. Europljani i tijekom putovanja u drugu državu članicu EU-a mogu uživati u filmovima, sportskim događanjima, e-knjigama, videoigramama ili glazbenim uslugama za koje imaju internetsku pretplatu.

prije 2014.

Visoke cijene roaminga pri uporabi mobitela u drugoj državi EU-a. U 2007.: više od 0,50 eura po minuti glasovnog poziva, 0,28 eura za SMS i 6000 eura za 1 GB podataka. Visoke cijene međunarodnih poziva unutar EU-a.

Visoke cijene međunarodnih poziva unutar EU-a.

Prava potrošača nisu bila prilagođena digitalnom dobu.

Potrošačima se na temelju njihove **lokacije onemogućuje** internetski pristup robi i uslugama u drugim državama (tzv. geografsko blokiranje), primjerice tako što se zahtijeva plaćanje debitnom ili kreditnom karticom isključivo iz određene države članice.

Cijene **dostave malih paketa** u drugu državu članicu često su i do pet puta veće od domaćih cijena dostave, pri čemu ne postoji jasna veza sa stvarnim troškovima.

62 % poduzeća koja žele uvesti prodaju putem interneta troškove dostave smatraju preprekom.

20 milijuna građana EU-a ne živi u istoj državi članici u kojoj su rođeni. Često nemaju pristup **audiovizualnom sadržaju** iz svoje zemlje podrijetla.

U Europi **26 milijuna slijepih i slabovidnih osoba** ima ograničen pristup kulturi jer formati koji su im za to potrebni nisu lako dostupni.

Junckerova Komisija

Naknade za roaming ukinute su u lipnju 2017. Od tada je uporaba mobilnih podataka porasla za 12 puta, dok je broj telefonskih poziva putnika udvostručen u usporedbi s navikama prije kraja naplate naknada za roaming. Uporaba mobilnih podataka porasla je za 12 puta, dok je broj telefonskih poziva putnika udvostručen u usporedbi s navikama prije lipnja 2017.

Pozivi u druge zemlje u Europskoj uniji bit će jeftiniji od 15. svibnja 2019. Novim pravilima predviđena je gornja granica za cijene poziva unutar EU-a na 19 centi po minuti (+ PDV) i 6 centi po SMS-u (+ PDV).

Zahvaljujući ažuriranim propisima o zaštiti potrošača i novim propisima o digitalnom ugovoru potrošači će:

- uživati veća prava u digitalnom svijetu
- s većim povjerenjem kupovati na internetu i iz drugih država članica.

Od 3. prosinca 2018. **novim pravilima o neopravdanom geografskom blokiranju** osigurava se da potrošači mogu pristupiti robi i uslugama na internetu bez diskriminacije i ograničenja koja se odnose na zemljopisno područje.

Veća transparentnost cijena i jači regulatorni nadzor potaknut će smanjenje cijena, građanima i poduzećima omogućiti će kvalitetnije donošenje odluka te će **dostavu paketa učiniti cjenovno dostupnjom**.

Zahvaljujući tome:

- prekogranična e-trgovina mogla bi se povećati za 4 %
- broj poduzeća koja nude uslužu prekogranične internetske prodaje mogao bi se povećati za više od 6 %, a obujam internetske trgovine za 5 %.

Na temelju novih propisa pružatelji radiofuzijskih usluga moći će obogatiti svoje internetske prekogranične ponude, čime će se građanima omogućiti veći izbor i **prekogranični pristup sadržaju** te će se pridonijeti razvoju europske kulture.

Novim propisima omogućuje se izrada i distribucija posebnih formata tiskanog materijala (npr. Brailleovo pismo ili format DAISY) za potrebe **osoba s poteškoćama u korištenju tiskanim materijalima**. Osobama koje su slijepe, slabovidne ili koje imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima omogućen je pristup većem izboru knjiga i drugog tiskanog materijala, uključujući prilagođene zvučne i e-knjige, u pristupačnim formatima u cijeloj Europskoj uniji i u ostaku svijeta.

prije 2014.

Poduzeća i javne uprave nailaze na poteškoće pri pohrani i obradi **neosobnih podataka** (npr. podataka o prometu, vremenu itd.) u različitim državama EU-a.

To sprječava ulazak MSP-ova i novoosnovanih poduzeća na nova tržišta u drugim državama i širenje njihova poslovanja te dovodi do skupog udvostručavanja objekata za pohranu podataka.

Milijun poduzeća u EU-u za kontaktiranje sa svojim potrošačima koristi se **internetskim platformama**. Kada se pojave problemi u odnosima između poduzeća i platformi, oni negativno utječu na prodaju i na povjerenje u internetsko gospodarstvo. Gotovo polovina poslovnih korisnika (46 %), posebno mali poslovni korisnici, susrela se s problemima povezanimi s internetskim uslugama posredovanja.

Internet je znatno porastao: 3,7 milijardi korisnika svakodnevno posjećuje gotovo 1,3 milijarde internetskih stranica kako bi razmjenjivali informacije, trgovali i komunicirali više nego ikad prije. Dezinformiranje dugo je već prisutno. Iako internetske platforme donose brojne koristi, one omogućuju i sastavljanje i širenje lažnih informacija te njihovo širenje i promicanje. Prema istraživanju javnog mnjenja koje je proveo Eurobarometar, 83 % Euroljana smatra da su **lažne vijesti** prijetnja demokraciji

Junckerova Komisija

Jedinstvenim skupom pravila olakšat će se prekogranično poslovanje u EU-u jer prekogranična pohrana i obrada podataka postaju jednostavniji i za njih u cijelom EU-u vrijedi jedinstven skup pravila.

Niži troškovi podatkovnih usluga i veća fleksibilnost za poduzeća mogli bi europskim poduzećima ostvariti dodatne prihode u iznosu do 10,4 milijardi eura.

Prvim pravilima o trgovani internetskim platformama omogućit će se pravedno, transparentno i predvidljivo poslovno okruženje za poduzeća i trgovce koji se koriste internetskim platformama.

Danas donesena nova pravila koristit će, među ostalim, trgovcima koji prodaju putem internetskih tržišta, hotelima koji se služe platformama za rezerviranje i razvojnim inženjerima aplikacija. Nova pravila pružit će i nove mogućnosti za rješavanje sporova i pritužbi.

Kako bi zaštitio svoje demokratske sustave i javne rasprave te imajući na umu europske izbore 2019., te nacionalne i lokalne izbore, EU je donio akcijski plan za jačanje napora pri suzbijanju **dezinformacija** u Europi i izvan nje.

Akcijski plan usmjeren je na četiri područja: bolje otkrivanje, analizu i razotkrivanje dezinformacija; jaču suradnju i zajedničke odgovore na dezinformacije; mobilizaciju privatnog sektora radi borbe protiv dezinformacija; povećanje osviještenosti i poboljšanje društvene otpornosti.

Kao dio akcijskog plana u ožujku 2019. uspostavljen je poseban sustav brzog uzbunjivanja među institucijama EU-a i državama članicama kako bi se olakšala razmjena informacija o prijetnjama u stvarnom vremenu.

ULAGANJE U DIGITALNU BUDUĆNOST EUROPE

prije 2014.

Industrije koje se intenzivno koriste autorskim pravima ključna su prednost za europsko gospodarstvo: obuhvaćaju 11,65 milijuna radnih mjesta te s 915 milijardi EUR godišnje predstavljaju 6,8 % europskog BDP-a.

Digitalne tehnologije izmijenile su načine na koje stvaramo i distribuiramo **kreativni sadržaj** te kako mu pristupamo, otvaraju nove mogućnosti, ali i stvarateljima sadržaja, nositeljima prava i medijima otežavaju pregovore s internetskim platformama o uvjetima korištenja njihovih djela.

Nedavni podaci pokazuju da se digitalne prijetnje brzo razvijaju: od 2015. broj napada ucjenjivačkim programima povećao se za 300 %. Nekoliko studija pokazuje da su se gospodarske posljedice **kiberkriminala** upeterostručile od 2013. do 2017., a da bi se do 2019. mogle dodatno učetverostručiti. Dokazi upućuju na to da ljudi u cijelom svijetu smatraju da su kibernapadi iz drugih zemalja jedna od najvećih prijetnji nacionalnoj sigurnosti.

Umjetna inteligencija tradicionalno se povezuje s robotikom, no njezin je potencijal mnogo veći. Pristup u Europi prilično je nesustavan te se drugi dijelovi svijeta smatraju naprednjima u razvoju umjetne inteligencije. Potrebno je povećati razine ulaganja, što će olakšati pristup podacima koji su temelj za razvoj umjetne inteligencije. Potrebno je riješiti etičke i socijalne aspekte umjetne inteligencije, kako bi se osiguralo da razvoj tehnologije počiva na povjerenju i sigurnosti.

Superračunala su potrebna za obradu sve većih količina podataka i donose koristi za društvo u mnogim područjima, od zdravstvene skrbi i obnovljive energije do sigurnosti automobila i kibersigurnosti. No jasno je da u usporedbi s konkurentima iz Kine, Japana i Sjedinjenih Država Europa danas nedovoljno ulaže u računalstvo visokih performansi, a manjak ulaganja iznosi 500 – 750 milijuna eura godišnje. Zbog toga europski znanstvenici i industrija sve više svoje podatke obrađuju izvan EU-a.

Junckerova Komisija

Moderniziranim **pravilima o autorskim pravima** pridonosi se stvaranju održivog digitalnog okružja:

- olakšavanjem ugovaranja pravedne naknade za stvaratelje sadržaja i autore
- omogućavanjem kreativnim sektorima i medijima da pregovaraju o boljim ponudama za upotrebu njihova rada na internetu
- pružanjem jasnijih digitalnih prava građanima i
- pružanjem više prilika za znanost, obrazovanje i ustanove za očuvanje kulturne baštine

Nova će pravila izravno koristiti više od 500 000 autora, uključujući skladatelje, pisce, redatelje, scenariste, novinare, fotografе, glazbene tekstopisce i više od 500 000 umjetnika, uključujući glazbenike, pjevače, glumce, plesače i druge izvođače.

EU sada ima niz instrumenata, uključujući prvo zakonodavstvo na razini EU-a o kibersigurnosti (Direktiva o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava) i **Akt o kibersigurnosti** radi jačanja suradnje u borbi protiv kibernapada. Aktom o kibersigurnosti ojačat će se uloga Agencije EU-a za kibersigurnost (ENISA) i uspostaviti zajednički europski okvir za kibersigurnosnu certifikaciju IT usluga, sustava i opreme.

EU će uspostaviti i europsku mrežu stručnih centara u području kibersigurnosti kako bi se pomoglo jačanju istraživanja i uvođenju novih kapaciteta u području kibersigurnosti u EU-u.

Pristup Europske komisije **umjetnoj inteligenciji i robotici** usmjeren je na tehnološke, etičke, pravne i socioekonomiske aspekte kako bi se potaknuli istraživački i industrijski kapaciteti EU-a te kako bi se umjetna inteligencija stavila u službu europskih građana i gospodarstva. Umjetna inteligencija postala je područje od strateške važnosti i ključni pokretač gospodarskog razvoja. Međutim, potrebno je pažljivo razmotriti socioekonomске, pravne i etičke učinke. EU mora udružiti snage kako bi ostao na čelu te tehnološke revolucije, osigurao konkurentnost i oblikovao uvjete za njezin razvoj i uporabu, pri čemu treba osigurati poštovanje europskih vrijednosti.

Države članice zajedno će uložiti 1 milijardu eura u izgradnju **vrhunske europske superračunalne infrastrukture**.

Zajedničko poduzeće EuroHPC (računalstvo visokih performansi, eng. High Performance Computing) osnovano je 2018. s ciljem opremanja EU-a vrhunskom superračunalnom infrastrukturom do kraja 2020. kojom će se podupirati razvoj vodećih znanstvenih, javnih i industrijskih primjena u mnogim područjima, uključujući personaliziranu medicinu, bioinženjering, vremensku prognozu i borbu protiv klimatskih promjena, otkrivanje novih materijala i lijekova, istraživanje nafte i plina, konstrukciju novih zrakoplova i automobila te pametne gradove. Dosad je zajedničkom poduzeću EuroHPC pristupilo 27 europskih zemalja.

**Ured za publikacije
Europske unije**

Print ISBN 978-92-76-07361-1
PDF ISBN 978-92-76-07350-5

doi:10.2775/37449
doi:10.2775/079257

NA-01-19-407-HR-C
NA-01-19-407-HR-N